
Meddelandeblad

Mottagare: Nämnder och verksamheter i kommuner med ansvar för äldreomsorg, förvaltningschefer och enskilda verksamheter som bedriver äldreomsorg i särskilda boenden.

Nr 3/2016
April 2016

Ny regel om bemanning i socialtjänstförordningen

Regeringen beslutade i februari 2016 att införa en ny bestämmelse om bemanning i socialtjänstförordningen (2001:937), SoF. Bestämmelsen gäller särskilda boenden för äldre personer enligt 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, och avser enbart sådan personal som genomför service och omvårdnad enligt SoL. Bestämmelsen träder ikraft den 15 april 2016.

2 kap. 3 § SoF

I en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) ska det, utifrån den enskildes aktuella behov, finnas tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp. Den boende ska ges det stöd och den hjälp som behövs till skydd för liv, personlig säkerhet och hälsa.

I motiven till förordningsändringen anges följande:

”Syftet med lydelsen ”utifrån den enskildes aktuella behov” är att tydliggöra att utgångspunkten för det föreslagna tillägget är den enskildes medicinska och sociala behov. Detta innebär endast ett förtydligande av kommunernas nuvarande ansvar. Kravet på tillgång till personal villkoras med andra ord utifrån den enskildes förutsättningar samt behov av stöd och hjälp. Socialnämnden kan t.ex. fortsatt placera äldre i s.k. servicelägenheter med trygghetslarm. Vidare förtydligas att de äldre som placeras i exempelvis s.k. demensboenden och behöver dygnet runt vård ska tillförsäkras detta. Finns

behov av på boendet närvarande personal ska sådan finnas. Socialnämnden kan fortsatt anpassa tillgången till personal i förhållande till de äldres olika behov i ett boende, där en enskild person kan vara i behov av mer stöd och hjälp än en annan. Genom att utgå från den enskildes behov, undviks en reglering som innebär att alla de särskilda boendena på ett generellt och preciserat vis ska ha tillgång till personal dygnet runt med en viss personalstyrka. Tillägget av begreppet ”aktuella” ger socialnämnden ett incitament att göra en kontinuerlig anpassning av stöd och hjälp utifrån den enskildes behov. Av detta följer att personalen ska uppmärksamma den äldres behov av stöd och hjälp samt vid behov förändra tillgången till personal. Förordningen reglerar inte på vilket sätt personal kan uppmärksamma att en boende har behov av hjälp och därför kan den som bedriver ett särskilt boende själv bedöma på vilket sätt tekniskt stöd kan vara lämpligt. Det är viktigt att tekniskt stöd används på ett sådant sätt att det inte är till nackdel för den enskilde.”¹

Föreskrifter avseende handläggning och dokumentation

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS ska tillämpas i fråga om ärenden avseende särskilt boende för äldre. Författningen reglerar dokumentation av handläggning, genomförande och uppföljning av ärenden.

Föreskrifterna om dokumentation anger bland annat vad som ska framgå av dokumentationen ifråga om den enskildes behov, vilka eventuella bedömningsmetoder som använts och vilken bedömning nämnden har gjort av den enskildes behov. Vidare regleras vad ett beslut ska innehålla och hur socialnämndens uppdrag till utföraren ska dokumenteras. Föreskrifterna reglerar även hur uppföljning av beslutade insatser ska dokumenteras och hur utföraren ska dokumentera uppdrag, insatser och uppföljning.

Läs mer

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2014/2014-5-19>

Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2015/2015-1-10>

¹ Förordningsmotiv 2016:1

www.regeringen.se/rattsdokument/forordningsmotiv/2016/02/forordningsmotiv-for-forordning-om-andring-i-socialtjanstforordningen-2001937

Denna information (art nr 2016-4-24) kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer. Den kan även beställas från Socialstyrelsens publikationsservice, e-post publikationsservice@socialstyrelsen.se eller fax 035-19 75 29.
